

Вх. № ЕО-15София 29.07. 2022г.

ДО
МИНИСТЪРА НА
ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ,
СОФИЯ, БУЛ. „МАРИЯ ЛУИЗА“ № 22

Относно: Предоставяне на информация за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на Цялостен работен проект за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в площ „Блок 1-25 Враца Запад“, разположен на територията на северозападна България от СПМ България ООД

УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР,

С настоящото писмо представяме отговори на поставените въпроси и коментари във Ваше писмо с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. и № ЕО-15/24.06.2022 г.

Въпрос 1: Съгласно чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО)* за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка (ЕО) възложителят на плана/програмата внася писмено искане по образец съгласно приложение № 4 от *Наредбата за ЕО*. Представената допълнителна информация от Вас във връзка с писмо па МОСВ с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. не е инкорпорирана в своята цялост към внесеното от Вас искане за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО, съгласно Приложение № 4 от *Наредбата за ЕО*, по конкретно: допълнителната информация на стр. 10 (т.3 „Съоръжения с ниско/високо влияние“) не е отразена в т. 4, буква „д“ от приложението, буква „А“ към Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за ЕО*.

Отговор: Във връзка с установени неточности и непълноти, отбелязани от Вас в двете писма с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. и № ЕО-15/24.06.2022 г., **внасяме коригирано Приложение № 4** към чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми с включено към него попълнено Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони*.*

Въпрос 2: Използваният термин „съоръжения с ниско/високо влияние“ не е коректен, тъй като информацията се отнася за предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по чл. 103, ал. 2 от *Закона за опазване на околната среда* (ЗООС). Освен това неправилно е изписан *Закона за опазване на околната среда*: цитат: „Закон за защита на околната среда“.

Отговор: Във връзка с установени неточности и непълноти, отбелязани от Вас в двете писма с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. и № ЕО-15/24.06.2022 г., **внасяме коригирано**

Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми с включено към него попълнено Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.**

Въпрос 3: В описаната информация е направено преплитане между данните за предприятия/съоръжения с нисък и висок рисков потенциал и защитените територии, а едновременно с това се появяват и друг тип зони „зони на изключване“. Информацията следва да бъде разделена и да бъде отразена/разпределена на правилното място в искането за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО към Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за ЕО.

Отговор: Във връзка с установени неточности и непълноти, отбелязани от Вас в двете писма с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. и № ЕО-15/24.06.2022 г., **вносяме коригирано Приложение № 4** към чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми с включено към него попълнено Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.**

Въпрос 4: В таблиците на стр. 12-15, последната колона е без наименование, като за някои обекти в нея е посочено, че са „извън блока“, а за други обекти колоната е празна. В тази връзка и с цел прецизност на представената информация, следва да поставите наименование на колоната, за да се изясни кои предприятия/съоръжения с нисък/висок рисков потенциал попадат в обхвата на „Блок 1-25 „Враца Запад“ и кои не.

Отговор: Нанесени са корекции по коментара в коригирано Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Въпрос 5: По отношение на искането за преценяване на необходимостта от извършване на ЕО: *направеното заключение „СПМ е обозначило местонахождението на ниско високо въздействие на индустриални зони и ще поддържа процедури за безопасност и ще избягва дейности по търсене и проучване в обхват от 500 метра от тези съоръжения. Следователно, инциденти или въздействие върху тези области ще бъде отрицателно или никакво“ в т.4, буква „д“ от приложението, буква „А“ към Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за ЕО.* следва да бъде прецизирано при съобразяване на следното:

- Използваният термин „ниско/високо въздействие“ не е коректен, тъй като информацията се отнася за предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по чл. 103, ал. 2 от ЗООС.

- На картния материал не са обозначени индустриални „зони“, а са отбелязани индустриални обекти - предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по чл. 103, ал. 2 от ЗООС, които попадат в обхвата на проучвателната площ на „Блок 1-25 Враца Запад“ на работния проект за търсене и проучване на суров нефт и газ.

- Не става ясно как е определено отстоянието от 500 метра, до което няма да се извършват дейности по търсене и проучване до предприятия/съоръжения с висок и нисък рисков потенциал, и че същото е достатъчно за предотвратяване на вероятни неблагоприятни въздействия, произтичащи от увеличаване на опасностите и последствията от възникване на голяма авария от тези предприятия. Следва да бъде направено по-общо заключение свързано с това, че възложителят, за целите на изпълнение на изискванията на чл. 104 от ЗООС ще осигури максимално безопасно разстояние от обектите с нисък и висок рисков потенциал по-време на извършване на сондажните дейности.

Отговор: заключението, което е подадено в действителност не е от нашата компетенция. Причината за подаването му е грешка при превод от английски на български език. Моля да вземете всички подадени в момента коригирани документи и да прецените необходимостта от извършване на ЕО, като вземете също предвид отговорите на коментарите Ви:

- Коментар за неяснота в определяне на разстояние от 500 метра от предприятия с висок/нисък рисков потенциал: неяснотата произтича от факта, че в предходните документи към Вас не сме подали ясна информация за етапите за изпълнение на програмата. В етап 1 ще се осъществяват проучвателни дейности единствено чрез сеизмични проучвания. Като цяло сеизмичните проучвания представляват неинвазивен метод, който максимално щади околната среда. При тях не се използват йонизиращи и нейонизиращи лъчения. Източникът на сеизмичната вълна работи на механичен принцип.

При извършване на сеизмични проучвания се прилагат минимални безопасни разстояния до различни обекти. Безопасните разстояния, използвани при проведените редица сеизмични проучвания в България за последните 10 години са отразени на Таблица 1. Параметрите на тези проучвания са следните: Булгартрансгаз ЕАД (2020 г. 3D проучвания – 250 km²), Овергаз Инк АД (2012-2014) - в блок „Провадия“ (2 проучвания общо 2D - 1000 линейни km и 3D – 50 km²) и блок „Тракия“ (2D проучвания - 600 линейни km и 3D – 50 km²) и Русгеоком БГ ЕАД - в блок „Добрич“ (2013 г. 2D проучвания – 500 линейни km), е показана по-долу.

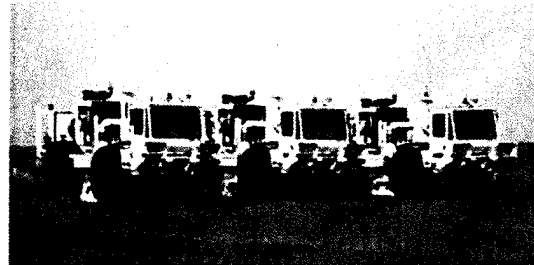
Таблицата е съобразена с безопасните разстояния, използвани от компаниите в световната добра практика. Трябва да се отбележи, че общоприето, при необходимост, освен да се изместват точките на вибриране на дадените разстояния в таблицата, да се намали и силата на вибриране на машините, с цел още по-голяма сигурност. В случаите, когато не може да се определи разстоянието, на което да се работи се използва PPV метър, чрез който се определя ускорението на земята, причинено от сеизмичните работи и дали то отговаря на приетите европейски стандарти за безопасност (Нормата, която използват сеизмичните компании: за постройки/къщи е 2 mm/s, докато лимита в Германия по норматив DIN 4150 е 5 mm/s като безопасно разстояние до сгради и съоръжения).

По долу са представени техническите характеристики на техниката, която ще се използва.

AHV-IV™ (PLS-362)

FEATURES

- Up to 61,800 lbs of peak force and frequency limit of 1 Hz to 250 Hz*
- Fully integrated with INOVA's Vib Pro™ source controller for greater control, timing, and QC
- Durable, rectangular baseplate reinforced to support long term field use in comparison with I-Beam structured baseplates
- INOVA's Patented Pre-Loaded Stilt Structure prolongs the life of parts
- Certified Roll-Over Protection
- Articulated, Oscillated Steering
- High Capacity Hydraulic Cooling

TECHNICAL SPECIFICATIONS - PLS-362 ACTUATOR

Shaker Model:	P-Wave Vibrator; PLS-362	Pilot Valve:	MOOG
Peak Force:	275 kN (61,800 lb)	Filtration:	3-micron absolute servo filter; 3.5-micron absolute, high and low pressure, triple element
Piston Area:	132.9 sq cm (20.6 sq in)	Accumulators:	2 x 19 L (5 gal); bladder-type
Mass Weight:	3,683 kg (8,120 lb)	Heat Exchanger:	Steel core; multi-wing fan; hydraulically-driven
Driven Weight:	1,823 kg (4,020 lb)	Reservoir:	170 L (45 gal)
Useable Stroke:	9.83 cm (3.87 in)	Baseplate Type:	Reinforced rectangular
Frequency Limit:	1 Hz to 250 Hz*	Baseplate Area:	2.5 m ² (3,864 in ²)
Mass Accumulators (2):	1 L (0.26 gal.); in-line	Baseplate Clearance:	46 cm (18 in) - Tires 63.5 cm (25 in) - Tracks
Lift Stroke:	97 cm (38 in)	Winch Capacity:	13,608 kg (30,000 lb)
Balance Method:	Airbags		
Isolation Method:	Airbags		
Hydraulic System:	Closed-loop		
Hydraulic System Pumps:	2 x 119 cc (7.25 in ³); Denison P-7		
Servo Valve:	Atlas 240H (with DR modification)		

AHV-IV

Copyright 2014 INOVA Geophysical, Inc. All rights reserved.
Information subject to change without notice. AHV-IV-00-EN-1210-01-00-2014

AHV-IV™ (PLS-362)

TECHNICAL SPECIFICATIONS - CHASSIS

Engine:	Detroit Diesel – Series 60, 14 L (425 BHP @ 1,900 RPM)
Optional Engine:	500 BHP @ 1,900 RPM
Air Cleaner:	Dry-type, 3-stage with pre-cleaner
Cooling:	Water-cooled radiator to +50 °C (+122 °F) for hot climate and -50 °C (-58 °F) for cold climate
Air Compressor:	13 CFM
System Warning Device:	Engine shutdown system for low oil pressure, high engine water temperature, and low coolant level
Fuel Capacity:	757.08 L (200 gal)
Drive Pumps:	100 cc (6.1 in ³) with electric displacement control
Drive Motors:	250 cc (15.25 in ³) variable volume with electronic control for 6 forward and 2 reverse speeds
Frame:	Solid-steel frame for maximum strength and reliability; 35 articulated; hydraulic power steering; 16.5 oscillation center joint
Axles:	Inboard planetary axle with enclosed wet disc brakes and differential lock
Gearboxes:	Single speed
Cab:	Fabricated-steel construction; high visibility with adjustable driver and passenger seat; two, 3-point shoulder belts; air-conditioning; heater; defroster; wiper; dome light; and side mounted mirrors
Electrical:	+24 V start; +12 V run with 110-amp alternator and two, heavy-duty, +12 V, 8D batteries; battery-disconnect switch

PHYSICAL SPECIFICATIONS

Buggy Length:	10.01 m (400 in)
Buggy Width:	3.4 m (134 in) for 66 x 44 in tires 2.44 m (96 in) for 23.5 x 25 tires 3.0 m (118 in) for tracks
Height (maximum):	3.50 m (138 in) for tires 3.68 m (145 in) for tracks
Wheelbase:	4.77 m (188 in)
Turning radius – inside:	6.93 m (273 in)
Speed:	26 km/hr (16 mph) tires 20.9 km/hr (13 mph) tracks
Gradeability:	Tires: 60%; (31 degrees) Tracks: 51%; (27 degrees)
Gross Vehicle Weight	Minimum 25,968 kg (57,250 lb) tires Maximum** 29,937 kg (66,000 lb) Maximum 38,600 kg (85,000 lb) tracks
Hold-down Weight:	Minimum 22,383 kg (50,350 lb) Maximum** 29,030 kg (64,000 lb)
Front axle Weight:	Minimum 13,789 kg (30,400 lb) tires Maximum** 15,853 kg (34,950 lb) Maximum 18,600 kg (41,000 lb) tracks
Rear axle Weight:	Minimum 12,179 kg (26,850 lb) Maximum** 14,084 kg (31,050 lb) Maximum 20,000 kg (44,000 lb) tracks

* Max peak force from 6.2 Hz

** Desired weight achieved with removable slide-on frame weight

AHV-IV

Copyright 2014, INOVA Geophysical Inc. All rights reserved.
Information is subject to change without notice. AHV-IV-DS-014-121003P-0014

Основният шум при работата на машините е от двигателите, а не от вибрациите, които те генерират. Като цяло двигателите на вибраторите са идентични с тези на тежкотоварни

моторни превозни средства. Следователно, на разстояние от няколко метра от машината, той намалява значително.

Последователността на работата е следната:

- Първо се задават теоретичните координати на сеизмичните профили, които са прави линии. Планираните местоположения на профилите са отразени в Приложение 1.
- След това се заснемат чрез топографи предварителните профили. Те се съобразяват с водопроводната мрежа в района, електропроводите и цялата инфраструктура и преценява може ли сеизмичния профил да бъде трасиран там, като се съобразяват и с таблицата за безопасните разстояния. Ако има в близост обекти упоменати в таблицата тогава точките, в които ще се вибрира се изместват.
- Топографите се съобразяват също с фермерите и зоните, които са с разрешен или забранен достъп за работа. Ако има такива зони, точките отново се изместват, спрямо планираните в теоретичната мрежа (предварителен план).
- В следващия етап минават вибраторните специалисти, които преценяват за всяка точка могат ли да се разположат машините за работа и има ли достъп до нея. Ако не могат, точката също се измества и заснема координатно.
- Когато всички условия от предишните точки са изпълнени се счита, че това са крайните координати на вибропунктовете, по които ще се работи.

От описаната последователност става ясно, че крайните координати се уточняват след продължителен процес с много фактори и не могат да бъдат точно определени и представят в началото на проучването, още по-малко преди неговото започване. Въпреки това предоставяме предварителни територии и профили на планираните сеизмични проучвания с цел улеснение на вземане на решение относно преценката.

Таблица 1. Минимални разстояния до типове обекти, използвани в сеизмичните проучвания

Обекти	Минимални безопасни разстояния (в метри)
Сгради, масивни	50
Сгради, паянтови, бараки	100
Сондажи	20
Електропроводи	50
Язовирни стени	150
Напоителни канали	50
ЖП линии и асфалтирани/павирани пътища	50
Водопроводи	100
Археологически обекти	100

Може да се направи следното обобщение: **неинвазивният метод** на проучване на земните недра, чрез използване на сеизмични вълни с много нисък магнитуд се осъществява като по предварително определени профили (линии) се подава вълна, която се разпространява с различна скорост и степен на затихване в различните геоложки структури. Характерно за

този тип проучване е, че линиите, които са предварително определени на терен може да се изместят, с цел да се изключи въздействие върху сгради, предприятия, природни обекти, регистрирано културно наследство. Вибрациите не може да се сравняват дори със силата на слабо земетресение с магнитуд 1, което е недоловимо за човека, а по-скоро са сравними с вибрациите, които усеща стоящ до пътя човек, по който преминава 10-тонен камион. Описаният сценарий се случва ежедневно, многократно на всеки оживен градски булевард или между селищен път, като там има кумулативен ефект, за разлика от проучванията.

Като цяло осъществяването на проучванията при спазването на действащото екологично и здравно законодателство, не би следвало да доведе до създаване на значителни натоварвания от шум, вибрации и вредни йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

- Коментар за терминологията: използваният термин е коригиран и отговаря на класификацията на съоръженията съгласно чл. 103, ал. 2 от ЗООС, а именно предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал.

- Коментар за обозначени индустриални „зони“, а отбелязани индустриални обекти - предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по чл. 103, ал. 2 от ЗООС: отразен.

- Коментар за индустриални обекти – анализирани са предприятия/съоръжения с нисък или висок рисков потенциал, класифицирани по чл. 103, ал. 2 от ЗООС, които попадат в обхвата на проучвателната площ на Блок 1-25 Враца Запад” на работния проект за търсене и проучване на суров нефт и газ.

Анализът е направен за всички предприятия на цялата площ на блока, за да даде изчерпателност. В действителност, проучванията чрез сеизмични методи ще се осъществяват на значително по-ограничена като площ територия, отразена на картен материал, приложен към попълнения коригиран образец на Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от *Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми*. Както беше споменато по-горе, сеизмичните проучвания по съвременни методи, каквито ще се прилагат в случая, дават възможност за получаване на резултати за дълбоко лежащите геоложки структури без пряко преминаване на отгоре лежащата им земна повърхност. По тази причина, на безопасните разстояния от Таблица 1, може да бъдат отчетени сеизмични данни без навлизане на територията на посочените предприятия. Сеизмичните проучвания, изпълнявани в Етап 1 от програмата са широко застъпена добра европейска практика, именно защото не водят до създаване на значителни натоварвания от шум, вибрации и вредни йонизиращи и нейонизиращи лъчения и не влияят на съоръженията съгласно чл. 103, ал. 2 от ЗООС.

Въпрос 6: С писмо с изх. № ЕО-15/02.03.2022 г. на МОСВ, в т. 6 е изискана допълнителна информация по отношение на проектите технологии, предвид становище на Министерство на здравеопазването. След преглед на представената документация и информация. Министерство на здравеопазването, обръща внимание, че са налични само принципи разяснения по отношение на използваната технология. Не са представени технически данни за предвидената апаратура, от които да е видно какъв честотен диапазон ще се използва при

работа на вибриращите съоръжения. В допълнение Министерство на здравеопазването посочва:

В Документ „Годишен работен проект и бюджет за първата година (2022 г.) за търсене и проучване на суров нефт и природен газ в площ „Блок 1-25 Враца запад“, разположена на територията на Северозападна България, в Глава пета „Мерки за гарантиране безопасността и здравето на работещите и населението“. Раздел 1. Мероприятия за гарантиране на безопасността и здравето на работещите и Раздел II. Мероприятия за гарантиране на безопасността и здравето на населението, не са планирани конкретни мерки за защитата на живота и здравето на населението, тъй като няма да се извършват никакви дейности на терен в лицензионната площ през първата година“.

Отговор: Дейностите в първа година са:

1. Преглед и закупуване на данни, информация и доклади – офисна работа – База данни (БД) със съществуваща архивирана геоложка информация ще бъде изготвена. Ние отново ще работим с Националния Геоложки Фонд (НГФ) на Република България, който съдържа информацията от предходни проучвания на блока;

2. Реобработка и интерпретация на 2000 km от съществуващи 2D сеизмични данни – офисна работа – съществуващите първоначални 2D и 3D сеизмични данни ще бъдат закупени от НГФ и ще бъде приложена съвременна обработка и интерпретация. Въз основа на тях ще бъдат определени потенциално перспективни площи, за които ще бъдат изготвени профили и карти.

Мероприятия за гарантиране на безопасността и здравето на населението на територията на блока са свързани единствено с планиране на бъдещите сеизмични проучвания и мерките, които ще бъдат взети по време на тяхното осъществяване. Вземат се мерки по осигуряване на безопасност на труда на работещите за СПМ България ЕООД експерти в офисна среда.

Въпрос: От постъпилата документация с вх. № ЕО-15/12.04.2022 г. „Отговор на СПМ България“ (стр. 9) става ясно, че зоните на сеизмично проучване ще бъдат уточнени на четвърти етап от проекта. По отношение на вибрациите, генерирани от технологията за проучване, на стр. 16 фигурира препратка към друг документ в интернет, касаещ сондажи, като са цитирани данни за шума и вибрациите – таблица, представяща препоръчителни отстояния от обществени обекти, жилищни сгради и инфраструктури и обекти. В документа се твърди, че нивото на шума ще бъде 70 dBA в мястото на генериране и ще достига между 50-60 dBA на разстояние 80-200 м. Липсва сравнение на прогнозните стойности на шума и вибрациите с нормативните изисквания. Не е ясно дали представените стойности се отнасят за предвиденото за обекта оборудване.

Отговор: Предоставяме територии и профили на планираните сеизмични проучвания. По отношение на обособената в площ на проучванията, при спазване на приложимото законодателство не би следвало да има нарушения на нормите за добра акустична среда, отразени в Приложение 2 към чл. 5 от *Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.*

Както беше посочено, шум до 70 dBA ще бъде създаван от превозните средства, което напълно отговаря на посочените за производствени и складови територии и зони стойности. Тъй като сеизмичните профили преминават през населени места и съответно категории територии и устройствени зони в населените места и извън тях, СПМ България ООД ще осъществи проучванията по подходящ начин, за да се гарантира нормална акустична среда на населението. В населените места няма да преминават тежки машини. По този начин, чрез използване на възможностите за „заобикаляне на обекти“, осигурени от съвременната сеизмична техника, ще бъдат гарантирани съответните стойности от 40 dBA за Тихи зони извън агломерациите, 45 dBA за Зони за обществен и индивидуален отдих и 55 dBA за жилищни зони и територии.

Въпрос: Представената в отговора информация за нейонизиращите лъчения не съдържат необходимата информация и не може да се използва за оценка на евентуалното им въздействие. Текстът съдържа некоректни твърдения (честоти на излъчване, сравнения с електродомакински уреди, изводи), като не са представени прогнозни нива на нейонизиращите лъчения и сравнението им с действащите нормативни документи.

Отговор: При сеизмичните проучвания не се използват йонизиращи и нейонизиращи лъчения. Източникът на сеизмичната вълна работи на механичен принцип. Поради тази причина не можем да предоставим информация за нива на нейонизиращи лъчения и да ги сравним с действащата нормативна уредба.

Въпрос: В допълнение следва да се отбележи, че оценката на здравен и или екологичен риск има прогнозен характер за бъдещ период, но тя се базира на точно зададени конкретни параметри за територия, население и очаквани по вид и количества вредни фактори при моделиране и на възможно най-неблагоприятни сценарии. Без налична конкретна информация за териториалното разположение на дейностите от цялостния работен проект (точните географски координати на пунктовете за провеждане на сеизмичните проучвания: разположението на околните за тях обекти, подлежащи на здравна защита: най-близките водоизточници за питейно - битово водоснабдяване и санитарно - охранителните им зони. където са учредени такива), не може да се определи и населението, което ще бъде изложено на въздействие.

В тази връзка, отсъствието на конкретна информация за териториален обхват и потенциално засегнато население внася неяснота и висока степен на несигурност по отношение безопасното реализиране на цялостния работен проект, въздействието върху качествата на компонентите на жизнената среда, вариациите в експозицията на различните рискови фактори и здравето на населението в дългосрочен аспект.

Отговор: Предоставяме територии и профили на планираните сеизмични проучвания. Параметрите на засегнатото население са отразени в коригираното Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми

Въпрос: Цялостният работен проект допуска пропуски и по отношение конкретизирането на химичните вещества, които са предвидени за евентуалната дейност по сондиране. Не е достатъчно да се предостави информация от общ характер, която повърхностно дава неясна информация, че по време на сондажните дейности ще се използва смес от „вода и

нетоксични химикали“. Липсва информация за наименованието компонентите, които ще се добавят към промивни течности, циментовите и тампонажни разтвори, маркирани общо с „ускорители, забавящи субстанции, изсушаващи добавки, разредители, удължители, утежняващи средства и добавки, предотвратяващи загубите на циркулация“, което е неприемливо. Информацията за химичната идентичност на всички добавки следва да бъде изчерпателна. Некоректно е идентифицирането на промивната и сондажна течности като неопасни. тъй като „по време на процеса по сондиране. Дружеството няма да инжектира опасни течности“, без комплексно отчитане на специфичните токсични свойства на химичните вещества, количествата, в които се употребяват, технологичните процеси и възможностите за реализиране на различни пътища на експозиция на работници и население.

Отговор: В приложената програма не се предвиждат задължителни сондажни дейности. В тази връзка и на този етап не е необходимо подробно представяне на описаната във конкретния въпрос информация - промивни течности, циментовите и тампонажни разтвори. След приключване на сеизмичните дейности, обработка и интерпретация на геоложката информация, СПМ България ООД е предвидила в година 5 от Минималната работната програма залагането на евентуален търсещ сондаж, в пределите на площта. Съгласно действащата нормативна уредба в Р. България, при положително решение за залагане на търсещ сондаж от страна на инвеститора, ще бъде изготвено официално уведомление до МОСВ, а също иницирана и проведена процедура по Глава шеста от ЗООС.

Предоставяме територии и профили на планираните сеизмични проучвания.

Въпрос: По отношение отсъстващите наименования на предвидените за ползване химични добавки. Министерство на здравеопазването не приема за достатъчно информативно от здравни позиции представеното в ЦРП, че очакваната програма относно сондиране и циментиране още не е определена, но същата ще бъде изложена подробно в съответния годишен работен проект.

Отговор: Етапите и дейностите по изпълнение на търсещо-проучвателната програма са съгласно ЦРП са два. Първият етап е свързан с извършване само на сеизмични проучвания. Спецификите на последователността от действия за изпълнение на РП, свързани с получаване на резултати и тяхното използване, не позволяват в настоящия момент да се определи със сигурност има ли обективна възможност за залагане на търсещ сондаж. Поради тази причина, за да бъде осигурено съответствие на неговото изпълнение с националното екологично законодателство, предвиждаме при евентуално решение за залагането му, отделно съгласуване с компетентните органи.

На база на параметрите на избраното евентуално местоположение за този сондаж и подробна информация, относно избраната технология, ще бъде иницирана и проведена процедура по Глава шеста от ЗООС. Приложимата процедура, предписана от МОСВ ще бъде изпълнена в нейната цялост. Сондиране ще се осъществи само и единствено при решение за положителна оценка по определената от МОСВ процедура, която в своята цялост съдържа консултация с Министерство на здравеопазването и покриване на всички параметри от анализите за влияние на евентуалното разкриване на сондаж върху околната

среда, безопасните условия на труд и човешкото здраве, които институцията препоръча. В настоящия момент не е ясно местоположението на този евентуален сондаж.

Въпрос: Необходимо е да се предоставят Информационни листове за безопасност на всички химични вещества и/или смеси, които ще се използват за целите на реализиране на планирания работен проект.

Отговор: За целите на реализацията на сеизмичното проучване се използват само техника (вибратори), като компанията използва само биоразградими масла, включително и за хидравликата на машините. От тук следва, че дори при авария и евентуален разлив, щетите за околната среда ще бъдат минимални. Предвидена е и процедура за рекултивация на площи. Други химични вещества и/или смеси не се използват в посочената технология на сеизмични проучвания и отпадъци няма да се образуват, поради това не можем да представим информационни листове. При решение за изпълнение на Етап 2, сондиране, ще бъде проведена Процедура по глава шеста на ЗООС, при която още на етап уведомяване ще се включат исканите тук информационни листове за безопасност на всички химични вещества и/или смеси, които ще се използват за целите на реализирането му.

Въпрос: Реализирането на всяко предвиждане следва да е съобразено освен със създаване на продукти и услуги с висока добавена стойност и постигане на максимална производствена ефективност, така и с проуравновесявано оползотворяване на природните ресурси (полезни изкопаеми, подземни води, обработваеми земи) при оптимални екологични и социални разходи, свързани с този процес, но също така и с гарантирано свеждане до минимум на отрицателните последици от антропогенната дейност за човешкото здраве.

В тази връзка липсва оценка за въздействието на социалния рисков фактор върху здравето на населението, живеещо в района. ЦРП обхваща голяма площ от обработваема земеделска земя с продуктивно земеделие, в която са ситуирани множество населени места, за жителите на които земеделието е основен поминък. Проектът не дискутира евентуални щети върху земеделски площи и полски пътища при реализацията на предвижданията, технологично замърсяване на повърхностния хумусен слой на почвата и в дълбочина при достъпа на тежкотоварните МПС за сеизмично вибриране, както и при сондажната дейност, не се предвиждат и дискутират компенсаторни механизми. Негативното повлияване на социалния фактор е реален риск за здравето на населението в района и е в състояние да задълбочи съществуващата вече негативна демографска и здравна характеристика.

Отговор: Щетите върху земеделските площи са от унищожена (стъпкана) продукцията, на местата през които минават тежкотоварните машини (вибратори). След преминаването, трасетата се обхождат от лицензиран оценител, заедно със земеделския производител, и се измерва ширината и дължината на унищожената реколта и нейния вид и се изплаща обезщетение по борсови цени, като за целта се съставя протокол. Вибраторите са конструирани така, че да имат минимално въздействие върху почвата и хумусния слой. Те са снабдени с широки гуми, които намаляват натиска върху почвата до минимум (натискът е много по-малък от натиска на използваната селскостопанска техника). Плочата, с която се оказва въздействие върху земята, е с голяма площ поради същите причини (отгпканата от плочата площ не е уплътнена и може да се използва от земеделските производители).

Гориво-смазочните материали (ГСМ), използвани в машините са сертифицирани от Европейския съюз. Въпреки това, в случай на разлив, мястото се локализира, почвения слой се изземва и предоставя на лицензирана компания за утилизация. Мястото се рекултивира, чрез засипване с нов. хумусен слой. Описаният сценарий е най-неблагоприятен. В повечето случаи, проучванията се извършват по селскостопански пътища, а в местата , където не е възможно – по синорите. Очакваните щети, върху земеделските земи са минимални.

Предвид графика за изпълнение, полевите проучвания, могат да се изпълняват след прибиране на реколтата от земеделските култури.

През последните години в България продължават процесите на намаляване и застаряване на населението, задълбочава се дисбалансът в териториалното разпределение на населението. Основни причини за това са ниската раждаемост, нарастването на смъртността и емиграцията на значителна част от младите хора. Сеизмичните проучвания не са значим екологичен фактор, оказващ въздействие върху човешкото здраве. В дългосрочен план проучването ще доведе до средносрочни положителни въздействия върху икономиката на района, чрез разкриване на нови възможности за местните хора да обслужват ежедневните нужди на 200-те души персонал по сеизмичните проучвания.

Към настоящото писмо прилагаме коригирано *Приложение № 4 към чл. 8а, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми* с включено към него попълнено *Приложение № 2 към чл. 10, ал. 1 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони и Приложения, съгласно Наредбите.*

С предаване в посочения срок на изисквания в Писмо с изх. № ЕО-15/24.06.2022 г. цифров модел и коригираните документи, с отразените в тях препоръки, се надяваме да издадете становище по преценката.

26.07.2022 г.

Пол Кревело,

Изпълнителен директор на СПМ България ЕООД